

מ[ס] יפה בפרשה

נקודות לפתילות מתוך הפרשה, מאוסס על פי וצדיק מפולף הכ"ן

פרשת מטות / בין המצרים ב'

כח המחשבה (ובציפיה לגאולה)

[א] הדיבור והמחשבה.

בפרשתינו אנו למדים על שני כוחות עצומים שיש באדם, הדיבור והמחשבה. תחילת הפרשה עם דיני נדרים, שאדם מוציא מפיו מילה אחת ובזה הוא אוסר את החפץ עליו באיסור דאורייתא, ומאידך בשתי מילים של 'מותר לך' הכל נופל ומתבטל.

וכן כח המחשבה, כפי שרואים במלחמת מדין, שלפני כן ציווה ה' על ישראל בפרשה מיוחדת "צרור את המדינים", וזה ההכנה שבני ישראל צריכים להתכונן לפני שבאים להלחם במעשה, יש עבודה של מלחמה ושנאה במחשבה.

[ב] כח הפעולה.

ויש בזה שתי בחינות, בחינה אחת מצד כח הפעולה שטמון בדיבור ובמחשבה של האיש הישראלי, להשפיע בכל הבריאה. וכמו שמאריך הנפה"ח בשער א', וכותב בפ"ד: "וזאת תורת האדם.. שכל פרטי מעשיו ודבוריו ומחשבותיו כל עת ורגע, לא אתאבידו ח"ו. ומה רבו מעשיו ומאד גדלו ורמו, שכל א' עולה כפי שרשה לפעול פעולתה בגבהי מרומים".." ובפי"ג כותב עוד: "שכל דבור ושיחה קלה שלו לכל אשר יבטא בשפתיו לא אתאביד ואינו הולך לבטלה ח"ו.. שכל היוצא מפיו יעשה למעלה ומעורר כח עליון. הן בדבור טוב מוסיף כח בכחות הקדושים כמ"ש ואשים דברי בפיך גו' לנטוע שמים גו' ובהיפך בדבור אשר לא טוב ח"ו וכו'".

ועל בחינת המחשבה מאריך בפ"ד, ומבאר שהיא מגיעה מהחלק הכי גבוה, מנשמת האדם, ולכן היא נוגעת בחלקים הכי גבוהים של הבריאה, וכמו שכותב בפ"ד: "בעת אשר יתור האדם לחשוב בלבבו מחשבה אשר לא טהורה.. הרי הוא מכניס סמל הקנאה בבית קה"ק העליון נורא בעולמות העליונים הקדושים ח"ו, ומגביר ר"ל כחות הטומאה והס"א בבית קה"ק העליון. הרבה יותר ויותר ממה שנגרם התגברות כח הטומאה ע"י טיטוס.. וכן כל חטא ועון אשר כל איש ישראל מכני' בלבו ח"ו אש זרה. בכעס או שארי תאוות רעות ר"ל. הלא הוא ממש כענין הכתוב "בית קדשנו ותפארתנו אשר וגו' היה לשריפת אש".

וזה הפוך מהתפיסה הפשוטה בעולם, תשאל אדם מהרחוב – מה קרה אם עשיתי דבר רע? אתה לא בסדר! ואם דיברתי משהו לא טוב - פחות גרוע, ואם חשבתי – לא קרה כלום! את מי זה מעניין?!
אבל בעיניים של התורה הקדושה זה לא כך! הקב"ה לימד אותנו שמחשבה של יהודי זה כח עצום! וכשאדם מדבר על משהו הוא פועל יותר ממעשה, ואם הוא חושב עליו, הוא פועל עוד יותר גבוה.

[ג] ההתקשרות הגדולה.

אמנם יש בזה עוד בחינה חשובה, מצד הקשר שלנו לבורא ית"ש, שהוא מבוסס על שלשת הדברים הללו – מעשה, דיבור, ומחשבה. וכמו שכל בית יהודי וקשר של קיימא עומד על הדברים האלו, במעשה - ע"י כל החיובים שבין איש לאשתו, מעל זה דיבור, כידוע שכמה שיותר מדברים ביחד, כך מתחזק הקשר, ומי שקונה לאשתו מתנות מפוארות בפה חתום, לא עשה ולא כלום! ומעל הכל – המחשבה, כמו שכותב הרמב"ם "אוהבה כגופו"..
כי אכן גם כח המחשבה שהוא נראה כח רוחני, גם בו יש כח לקשר בין אנשים.. ישנו חיבור שנעשה רק ע"י כח המחשבה, שהוא כח עצום ונורא, (וכבר מפורסם בעולם האפשרות לקשר בין אנשים באמצעות הכח הזה של המחשבה).

וקל וחומר להתקשר לבורא עולם, שבאמת הכח העיקרי הוא בכח המחשבה, שכך הוא הכלל, במקום שמחשבתו של אדם נמצאת - שם הוא! (עי' ברמב"ם במו"נ ח"ג פנ"א, וברמב"ן באגרת הקודש פ"ה) וממילא אדם שעומד בתפילה ומחשבתו בשוק – בבחינה מסוימת הוא באמת בשוק, ולהיפך – אם הוא בשוק ומחשבתו לפני ה' – הוא עומד לפני ה'!

ולכן כותב הרמב"ם "כיצד היא הדרך לאהבתו, כשיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים וכו'", תעמוד תתבונן, איך הלב שלך דופק כל הזמן, מי מפעיל אותו? מי טוחן לך את האוכל בתוך הגוף ומסדר אותו כמו מפעל אדיר בכל הגוף?

כששוכבים במיטה לחשוב על הצינורות שממלאים לנו את הגוף [באורך מאה אלף קילומטר!!], ואין מקום בגוף שאין בו דם, מי מעביר אותו בכל הגוף? המחשבות הללו מביאות את האדם מגיעים לאהבת ה' ולהתחבר אליו.

ואלו הם מצוות מפורשות שנצטוינו בהם! לא דור המדבר ולא באי הארץ! אלא לכל יהודי נכתב הצייווי "ואהבת את ה' אלקיך", אדם שומע שיש בורא עולם, מה זה אומר? לשבת בכולל, לפתוח גמרא, מה עוד? אומר הקב"ה, כל מה שאתה עושה הוא טוב ויפה, אבל אני רוצה שתכניס אותי לתוך הלב שלך, תרחיב את הלב שלך לבורא עולם.

ד] חובת הציפיה לגאולה.

וזה יפתח לנו פתח לעולם האבילות שאנו נכנסים אליו, שכל אחד נתבע להיות שותף לציפיה, כמו שכתוב בגמ' בשבת [לא]. שאחד מהג' דברים ששואלים את האדם ביום הדין 'ציפית לישועה', ואדם צריך להגיע מוכן לשאלה הזו, שיוכל לעמוד ולומר 'כן', ציפית לישועה.. לפי דרגתי עשיתי מה שביכלתי לצפות לגאולה. ובגמ' בגיטין נז. שהיו לינאי המלך ששים ריבוא עיירות, וכולם נחרבו בגלל זה (והיעב"ץ כותב שרק בשביל זה היה מגיע כל הנהרות של דם שנשפכו בכל הדורות, על זה שלא מחכים למשיח).

וכן במנחות [פז]. אומרים חז"ל על הפסוק "על חומותיך ירושלים הפקדתי שומרים כל היום וכל הלילה, וגו'", שיש שם מלאכים שנמצאים תמיד על חומות ירושלים, שואלת הגמ' מה הם אומרים תמיד? חד אמר "אתה תקום תרחם ציון", אלפיים שנה מלאכים עומדים על חומות ירושלים ואומרים 'אתה תקום תרחם ציון', אתה תקום תרחם ציון.. וחד אמר 'בונה ירושלים ה'... אמר הח"ח כך צריך להיראות אדם, 'אל תתנו דמי לו, להזכיר תמיד את ירושלים [כמו שנפסק בהלכה להזכיר את ירושלים בכל פינה מפנייתנו, ועל ראש שמחתינו].

ורואים אצל גדולי עולם איך שהיו מחכים למשיח, הח"ח כל רעש שהיה שומע בחוץ היה שואל האם המשיח הגיע.. כולו היה דרוך בציפיה, וכך צריך להיות הציפיה למשיח, לא רק להאמין שהוא יבוא, אלא לשבת ולחכות, כמו הח"ח שהכין בגדים למשיח, ופעם בכמה זמן היה מתלבש בהם ויוצא לחכות למשיח (ואדם צדיק אחד אמר לי שכך הוא עושה, לוקח את הילדים והולכים לכותל לחכות למשיח)..

ה] החיבור לירושלים ע"י המחשבה.

אבל יש כאן שאלה עצומה. אדם מחכה לדבר מסוים, מחכה לאביו, מחכה לבשורה שתגיע, והנה בסוף זה לא הגיע... אדם מחכה לאוטובוס, מחכה מחכה, ובסוף אומרים לו - היום אין אוטובוסים, מחכה שייפתח הבנק ובסוף נודע לו שהיום יום שלישי לא פתוח בצהריים, א"כ ההמתנה היתה לשוא..

א"כ צריך להבין, מה ההמתנה מועילה כשמחכים למשיח? נתאר לעצמינו אם אליהו הנביא היה בא לאנשים לפני אלף שנה, ואומר להם 'תדעו לכם שבאלף שנה הקרובות המשיח לא יגיע, גם אחרי זה הם עדיין היו מחכים? וא"כ היום שהתברר שהמשיח לא הגיע, מה היתה התועלת שהם חיכו אז?

ויותר קשה, הרי כשיבוא המשיח הוא יבוא, מה יוסיף שנחכה לו, לא עדיף שננצל את הזמן בינתיים לדברים אחרים עם תכלית?

וכך הגמ' שואלת, [בסנהדרין זז:] "וכי מאחר שאנו מחכים והוא מחכה מי מעכב? מדת הדין מעכבת! וכי מאחר שמדת הדין מעכבת אנו למה מחכים? לקבל שכר! שנאמר "אשרי כל חוכי לו".

והביאור בגמ' הזו לפי כל מה שראינו לעיל על כח המחשבה. כשאדם חושב על משהו הוא מתקשר לזה. אדם שמחכה לדבר מסוים הוא מקבל משם אור עליון וגדול. המחשבה והציפיה לדבר רוחני, זה שלימות עצומה באדם!

וע"כ, אף אם הקב"ה בגלל חטאינו השליך אותנו לגלות מרה וארוכה, אבל הקב"ה אומר לנו: אל תתנתקו מנצח ישראל, מהגאולה העתידה!! איפה הגאולה? אי אפשר ללכת אליה בגוף, אבל אפשר ללכת אליה במחשבה, אפשר להיות גאול, ע"י שנחשוב על זה ונחכה לזה - נהיה גאולים!

החפץ חיים היה גאול, כי הוא סובב את חייו סביב המשיח. וא"א לדעת כמה הוא זכה בשביל זה, 'אשרי כל חוכי לו', כמה זוכים בזכות הציפיה למשיח.

וזה מה שהקב"ה גילה לנו ברוב אהבתו אלינו. זה מה שכתוב בגמ' שמחכים לקבל שכר, יש תכלית בחיכו, הוא לא אמצעי למשהו מסוים. בכל שאר הדבר שיש תכלית שאלה מחכים, והחיכו זה האמצעי, אם לא תחכה לאוטובוס לא תתפוס אותו, אבל עדיף לא לחכות, להגיע בשעה המדויקת, אבל לחכות למשיח זה מטרה. אתה קם בבוקר וחושב איפה המשיח? הוא יגיע או לא יגיע? יהיה לנו צום השנה או לא יהיה? והחיכו הזה זה התכלית!

לשמיעת הועדים 08-6142026 ובין המגלים - 166 ניתן לשמוע בקול הלשון ע"ש הרב יואל אריזון